

21. Pielikums

Pārskats par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma saņemtajiem komentāriem

<p>1. Ja sākotnēji iesniegumā ietekmes uz vidi novērtējumam tika piedāvāts jauno 330 kV pastiprinājuma līniju izbūvēt pa jau esošo 110 kV līnijas trasi, izvērtējot posmā no dzelzceļa līnijas Rīga - Ventspils šķērsojuma (Kandavas stacija) līdz Tumei divus alternatīvus risinājumus (caur Kandavu vai caur Pūri), tad pēc ziņojuma sabiedriskās apspriešanas faktiski alternatīvie risinājumi ir posmā pie Kandavas, proti, rekonstruēt esošo 110 kV līniju caur Kandavu, pārbūvējot to par 330 kV elektropārvades līniju, vai šai posmā demontēt esošo 110 kV līniju, izbūvējot pa jaunu trasi 330 kV elektropārvades līniju. Tādējādi posmā no Dundagas līdz Kandavai (Kandavas stacija) pa esošās 110 kV līnijas trasi uz kopējiem balstiem plānots izvietot 110 kV un jauno 330 kV līnijas, bet posmā no Kandavas līdz Tumei veikt esošās 110 kV līnijas rekonstrukciju posmā caur Pūri (dabas liegumu "Tumes meži") un posmā no Kandavas līdz Tumei (caur Kandavu) izbūvēt jauno 330 kV līniju pa esošās 110 kV līnijas trasi, kā alternatīvu pie Kandavas piedāvājot demontēt 110 kV līnijas posmu, kas skar dabas parku "Abavas ieleja" un īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju "Abavas ieleja", un pa jaunu trasi šai posmā izbūvēt 330 kV elektropārvades līniju, apejot Kandavu. Tai pašā laikā ziņojumā faktiski nav izvērtēta piedāvātā risinājuma, kas paredz jaunu trasi 330 kV elektropārvades līnijas izbūvei, apejot Kandavu, ietekme uz vidi.</p>	<p>Kā norādīts IVN ziņojuma Ievadā, tad ietekmes uz vidi novērtējuma procesā izvērtētas gan abas alternatīvās trases novietojuma vietas atbilstoši IVN programmai. Jau pēc tam, kad kā piemērotāka alternatīvu 330 kV elektropārvades līnijas būvniecību tika izvēlēta trase gar Kandavu, IVN ziņojums tika papildināts ar plānoto darbību – esošās 110 kV vienķēžu elektropārvades līnijas Nr. 258 rekonstrukciju posmā Kandava – Tume (gar Tukumu).</p> <p>Piedāvātais risinājums, kas paredz izbūvēt jaunu 330 kV elektropārvades līnijas posmu pie Kandavas, apejot īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju „Abavas ieleja” un dabas parku “Abavas senleja”, tiek piedāvāts un ir izvērtēts kā ietekmes uz vidi mazinošs pasākums. IVN ziņojumā ir veikti labojumi šādos attēlos: 2. attēlā, 3.7. attēlā, 3.8. attēlā un 3.15. attēlā, kā arī kartogrāfiskajā materiālā, kas iekļauta 1., 2., 6. un 7. pielikumā.</p>
<p>2. Daudzviet ziņojumā sniegta informācija neatbilst "Kurzemes loks" 2.posma rekonstrukcijas risinājumam, kāds tiek piedāvāts veikto korekciju rezultātā pēc ziņojuma sabiedriskās apspriešanas (piemēram, 9., 25., 28., 41., 156.lpp., l. pielikumā nav iezīmēta jaunā trase 330 kV līnijai, apejot Kandavu, līdz ar to ziņojumā daudzviet ir pretrunīga informācija par iespējamo ietekmi. Ziņojumā netiek sniegta informācija par esošo 110 kV elektropārvades līniju balstu augstumu, kā arī nav informācijas, cik augstus balstus plānots uzstādīt, rekonstrējot elektropārvades līniju caur dabas liegumu "Tumes meži".</p>	<p>Precizēta informācija par plānoto darbību 2.1.2., 2.2. un 2.5.1. sadaļās.</p> <p>Informācija par esošo 110 kV elektropārvades līniju balstu augstumu pieejama 2.1. attēlā. Esošās elektroliņijas augstums ir atkarīgs no reljefa un tas variē no 20-30 m. Jauno balstu augstums rekonstruējamā līnijā caur dabas liegumu „Tumes meži” būs tāds pats kā demontētajiem 20-30..</p>
<p>3. Ziņojumā jāsniedz viennozīmīga informācija par teritorijām, kuras šķērso elektropārvades līnija, piemēram, 9., 38., 46., 48.lpp. norādīts, ka posms šķērso Dundagas novada Dundagas pagasta teritoriju, Talsu novada Talsu pilsētas, Valdgales, Ģibuļu, Strazdes, Lībagu un Virbu pagastu teritorijas, Kandavas novada Kandavas pagasta teritoriju un Tukuma novada Tukuma pilsētas, Sēmes, Pūres un Tumes pagastu teritorijas, gan arī Dundagas novada Dundagas pagasta un Dundagas pilsētas teritoriju, Talsu novada Talsu pilsētas, Valdgales, Ģibuļu, Strazdes, Lībagu un Virbu pagastu teritorijas, Kandavas novada Kandavas pagasta un Kandavas pilsētas teritorijas un Tukuma novada Jaunsātu, Sēmes, Pūres un Tumes pagastu teritorijas.</p>	<p>Informācija par teritorijām, kuras šķērso elektropārvades līnija, ir precizēta visā IVN ziņojumā. Trase šķērso Dundagas novada (bij. Dundagas pagasta), Talsu novada (bij. Valdgales, Ģibuļu, Lībagu, Virbu (~400m tikai), Strazdes pagasti un Talsu pilsēta), Kandavas novada (bij. Kandavas pilsēta ar lauku teritoriju) un Tukuma novada (bij. Jaunsātu, Pūres, Sēmes un Tumes pagasti) teritoriju.</p>
<p>4. Ziņojuma 3.1.tabulā tiek sniegta informācija par teritorijām, kuras šķērso rekonstruējama elektropārvades līnijas posms. Nepieciešams precizēt un</p>	<p>Informācija par īpašumiem, kurus šķērsotu piedāvātais jaunās trases posms, apejot Kandavu, nav iekļauta 3.1. tabulā, jo šis posms tiek piedāvāts kā ietekmes uz vidi mazinošs pasākums. Tomēr esam</p>

<p>sniegt informāciju, vai šķērsojamo īpašumu raksturojumā ir iekļauts piedāvātais jaunās 330 kV līnijas trases posms, apejot Kandavu, un vai Talsu pilsētā aptuveni 100 m garš līnijas posms (skat. 47.lpp.) tiešām šķērso 14 īpašumus.</p>	<p>ieguvuši informāciju, ka piedāvātais posms, kurš apietu Kandavu, šķērsotu 16 zemes īpašumus (3 valsts īpašumus, 2 pašvaldības un 11 – privātos).</p> <p>Talsu pilsētā 100 m garš līnijas posms tiešām šķērso tikai 14 īpašumus.</p>
<p>5. Jāsniedz informācija par aptuveni 4 ha zemes platības piederību, kas nepieciešama Tumes apakšstacijas paplašināšanai, kā arī zemes platību un piederību, kas nepieciešama 330 kV līnijas trases posmam, lai apietu Kandavu (38.lpp. norādīts, ka jātransformē 4 ha meža zemes, un 70.lpp. norādīts, ka mežs pieder valstij; vai jātransformē tikai meža zeme, vai sniegtā informācija atbilst projekta korekcijām pēc ziņojuma sabiedriskās apspriešanas?).</p>	<p>Tumes apakšstacijas paplašināšanai nav nepieciešama papildus teritorija, lai rekonstruētu esošo 110kV sadali un izbūvētu jaunu 330kV sadali. Esošās teritorijas platība ir 2,49ha. Jauno 330kV sadali paredzēts izvietot esošās teritorijas kreisajā brīvajā daļā. Apkārtojamie zemes īpašumi pieder privātpersonām.</p> <p>Kandavas apejas posma 300 kV līnijai būtu nepieciešama 54 m plata trase meža zemē (~4 ha – šķērsotu vienu privātu meža zemes vienību un divas valsts zemes vienības).</p>
<p>6. Ziņojumā nekonsekventi tiek sniegta informācija saistībā ar elektropārvades līnijām tuvākajām dzīvojamām ēkām (Programmas 3.1.punkts), proti, Dundagas novada teritorijā ir norādīti māju nosaukumi līdz pat 125 m attālumā ap elektropārvades līniju, savukārt Talsu novada Valdgailes pagasta, Kandavas novada Kandavas pagasta un Kandavas pilsētas, Tukuma novada Pūres, Sēmes un Tumes pagastu teritorijās nav norādīti konkrēti māju nosaukumi, kas atbilstoši ziņojumam pieguļ trasei vai atrodas līdz 50 m attālumā, tai skaitā nav informācijas par atpūtas kompleksa "Mazkārumi" izvietojumu (skat. 49., 50.lpp.); papildus jāsniedz informācija par dzīvojamām mājām Tumes apakšstacijas tuvumā, norādot attālumu līdz tām; jāsniedz viennozīmīga informācija saistībā ar elektropārvades līnijām tuvāko dzīvojamo ēku skaitu Kandavas un Sēmes pagastu teritorijā (50.lpp.); informāciju nepieciešams aktualizēt arī saistībā ar ziņojuma sabiedriskajām apspriedēm Kandavas novada pašvaldībā un Talsu novada domē, kā arī saistībā ar Talsu novada domes prasību rast risinājumu 330 kV elektropārvades līnijas novirzīšanai no blīvi apdzīvotām Talsu novada vietām -Mundigciema un Talsu pilsētas.</p>	<p>Ziņojuma 3.1.3. sadaļā iekļauta informācija par dzīvojamo māju nosaukumiem Valdgailes pagastā, Kandavas pagastā (t.sk. par atpūtas kompleksu „Mazkārumi”), Kandavas pilsētā, Pūres, Sēmes un Tumes pagastos, kā arī informācija par dzīvojamo māju Tumes apakšstacijas tuvumā.</p> <p>Sabiedriskās apspriešanas laikā Talsu novada domē a/s „Latvijas Elektriskie tīkli” (iepriekšējais nosaukums a/s „Augstsprieguma tīkli”) pārstāvis sniedza informāciju pašvaldības pārstāvjiem un izdzīvotājiem, ka 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcija, to pastiprinot ar 330 kV elektropārvades līniju, plānota saglabājot esošās 110 kV elektropārvades līnijas koridoru. Attālums starp jaunajiem balstiem būs lielāks un līdz ar to šinī teritorijā būs mazāk balstu. Balstu novietojuma vietas tiks saskaņotas ar iedzīvotājiem trases projektēšanas un būvniecības laikā, lai atrastu optimālāko un pieņemamāko risinājumu.</p> <p>Projektēšanas gaitā tiks ņemti vērā Talsu novada domes prasība rast risinājumu, lai neietekmētu Talsu novada Mundigciemu un Talsu pilsētu.</p>
<p>7. Ziņojumā jānorāda, kādu dabas resursu perspektīvu ieguves vietu Pūres pagastā šķērso elektropārvades līnija(skat. 48., 51.lpp.).</p>	<p>Papildinātas IVN ziņojuma 3.1.1. un 3.1.4. sadaļas ar informāciju, ka elektrolīnija Pūres pagastā šķērso perspektīvu resursu ieguves teritoriju - dolomīta atradni „Pūre” (reģistra Nr. 1299).</p>
<p>8. Jāprecizē un jāsniedz viennozīmīga informācija par ūdenstilpņu esamību elektropārvades līnijas trases teritorijā - ziņojuma 58.lpp. norādīts, ka elektropārvades līnijas trases teritorijā nav ūdenstilpņu un ūdenskrātuvju, taču sugu un biotopu eksperta atzinumā norādīts, ka pētāmajā teritorijā reģistrēti vairāki piemājas dīķi un dīķu sistēmas, kā arī ziņojuma l. pielikumā redzams, ka uz dienvidiem no Pūņām un uz ziemeļiem no Pūres ir ūdenskrātuves, kā arī pie dabas lieguma "Tumes meži" ir Vīkslas ezers un 112.lpp. norādīts, ka tiek šķērsotas dīķu sistēmas un Vīkslas ezers.</p>	<p>Elektropārvades līnijas trase šķērso mazu ūdenstilpni – Vīkslas ezeru un vairākus piemājas dīķus un dīķu sistēmas, informācija ir papildināta 3.3. nodaļā. Nav paredzama reģiona ūdensobjektu hidroloģiskā režīma izmaiņas projekta realizācijas gaitā.</p>

<p>9. Jāpamato pieņēmums, ka trokšņa līmeņa robežlielumi (L_{vakara}, L_{maks}) netiks pārsniegti Tumes apakšstacijai tuvāko māju teritorijās (99., 100.lpp.), jo 16.pielikumā sniegtie mērījumu rezultāti ap apakšstacijas teritoriju, nenorādot attālumu no tās, ir 47,0±2,15 (dB(A)).</p>	<p>Veiktie mērījumi pie apakšstacijām (skat. 16. pielikumu) parāda, ka normālas ekspluatācijas apstākļos tiek nodrošināta trokšņa robežlielumu ievērošana (ņemot vērā testēšanas pārskatu Nr. TM 2010/8, kurš raksturo apakšstacijas radīto trokšņa līmeni līdzīgos ekspluatācijas apstākļos). Tā kā Tumes apakšstacijas tuvākās dzīvojamās apbūves teritorijas (viensētas) atrodas (skat 3.1.3. sadaļu) ~ 300 m attālumā no apakšstacijas teritorijas, tad trokšņa līmenis dzīvojamās apbūves teritorijās netiks pārsniegts. Skat. labojumus ziņojuma 101. lpp.</p>
<p>10. Ministru kabineta 2005.gada 8.novembra noteikumos Nr.841 "Elektroapgādes būvju būvniecības kārtība" 110/330 kV apakšstaciju specifiskajās prasībās būvprojektam ir iekļauta ūdensapgāde, kanalizācija, apkure un vēdināšana. Līdz ar to jāizvērtē iepriekšminētās prasības un to nodrošinājums saistībā ar plānotās 330 kV apakšstacijas būvniecību Tumē.</p>	<p>Tumes apakšstacija šobrīd ir nodrošināta ar visām nepieciešamajām inženierkomunikācijām (ūdensapgādi, kanalizāciju, apkuri un vēdināšanu), tomēr perspektīvā būtu nepieciešama komunikāciju modernizācija. Elektropārvades tīklu savienojuma „Kurzemes loks” 2. posma rekonstrukcijas projekta ietveros tas nav plānots.</p>
<p>11. Ņemot vērā, ka atkārtota ziņojuma sabiedriskā apspriešana notika līdz 2011.gada 13.augustam, nav saprotams, kāpēc 2011.gada 25.augustā Birojā iesniegtajā ziņojumā nav iekļauta informācija par elektrolīnijas apsekošanu putnu ligzdošanas sezonā, par kuras nepieciešamību norādīts ziņojumam pievienotajā eksperta ornitologa atzinumā - "...ņemot vērā, ka elektrolīnijas apsekošana un potenciālo risku izvērtēšana notika ārpus putnu ligzdošanas sezonas, ir nepieciešams atsevišķi veikt teritoriju apsekošanu un izvērtēt plānotās elektrolīnijas riskus zināmajās dienas plēsīgo putnu un melno stārķu ligzdošanas teritorijās kā atsevišķu pasākumu veikt plānotās elektrolīnijas iespējamā apdraudējuma izvērtēšanu arī baltajam stārķim šīs sugas ligzdošanas laikā..." (skat. ziņojuma 13.pielikumu). Tādējādi ziņojumā ir nepilnīga informācija par paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām (Programmas 4.7., 4.8.punkti). Vēlamies atzīmēt, ka 2011.gada 17.janvārī tika izsniegts Biroja atzinums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 1.posma rekonstrukcijai, kurā putnu aizsardzībai, pamatojoties uz ziņojumā iekļauto eksperta - ornitologa atzinumu, tika iekļauta prasība par elektropārvades līnijas atsevišķu posmu marķēšanu. Tā kā saskaņā ar AS "Augstsprieguma tīkls" veikto izpēti augstspriegumu līniju marķēšana ir problemātiska, tad pēc šobrīd Biroja rīcībā esošās informācijas Latvijas ornitoloģijas biedrība (turpmāk - LOB), kā kompromisa risinājumu, ir piedāvājusi veikt jaunuzbūvēto elektrolīniju monitoringu putnu koncentrācijas vietu tiešā tuvumā, veicot putnu uzvedības pētījumus un iespējamo bojāgājušo putnu uzskaiti, un, atkarībā no pētījumu rezultātiem, meklēt optimālus</p>	<p>6. nodaļā kā papildus pasākums iekļauts šāds: „trases tehniskā projekta izstrādes laikā jāveic teritorijas apsekošana, lai izvērtētu plānotās elektrolīnijas riskus plēsīgo putnu, baltā un melnā stārķa ligzdošanas laikā to ligzdošanas teritorijās, izdalot riska teritorijas”.</p> <p>A/S Latvenergo un „Latvijas Ornitoloģijas biedrība” (LOB) ir neformāli vienojušies, ka elektrolīnijas rekonstrukcijas posmā Dundaga-Talsi- Kandava- Tume (tāpat kā 1. posmam Grobiņa – Ventspils) būtu jāveic potenciālā apdraudējuma novērtējums migrējošiem putniem, kuras rezultātā tiktu izdalītas riska zonas migrējošiem putniem. Tāpat būtu jāveic putnu uzvedības novērojumi un iespējamo bojāgājušo putnu uzskaiti pēc trases izbūves riska zonās. Gadījumā, ja monitoringa rezultātā izrādīsies, ka elektropārvades līnija atsevišķos tās posmos rada būtisku apdraudējumu migrējošiem putniem, tomēr būs nepieciešams veikt marķēšanu vai citus pasākumus LOB norādītajos posmos. Atbilstoši papildināts teksts 4.7.3. un 4.12. sadaļā, kā arī 6. un 8. nodaļā.</p>

<p>risinājumus, lai nodrošinātu sadursmju risku mazināšanas pasākumus, tai skaitā, augstsprieguma līnijām atbilstoša marķējuma izstrādi. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs ierosina ziņojuma autoriem izvērtēt LOB veiktos pētījumus elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 1.posma projekta ietvaros un izvērtēt šajā ziņojuma iekļautā ieteikuma pamatotību marķēt 12,5 km garu elektropārvades posmu.</p>	
<p>12. Ņemot vērā, ka Dabas aizsardzības pārvalde atbalsta 1. alternatīvas izvēli elektropārvades līnijas rekonstrukcijai, kā arī iepazīstoties ar ziņojumam pievienoto sertificēta sugu un biotopu eksperta atzinumu, ainavu speciālista atzinumu, konsultējoties ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas speciālistiem, nav pārliecības, ka elektropārvades līnijas rekonstrukcija, kas skar dabas parka "Abavas senleja" neitrālo zonu, būtu nepieļaujama. Ministru kabineta 2008.gada 3.marta noteikumi Nr.133 "Dabas parka "Abavas senleja" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" nosaka, ka neitrālajā zonā aizliegts veikt darbības, kas neatgriezeniski pārveido Abavas senlejai raksturīgo ainavu, izmaina kultūrvēsturiskās vides īpatnības un raksturīgos ainavu elementus vai samazina bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko stabilitāti. Konkrētajā gadījumā 110 kV elektropārvades līnija jau eksistē vairāk kā 40 gadus un, kā norādīts ziņojumam pievienotajā ainavu eksperta atzinumā, ir iekļāvusies ainavas struktūrā. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai, visām teritorijām, kuras šķērso elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 2.posma rekonstrukcija, ir izstrādāti teritorijas plānojumi, kuros iezīmēta esošā 110 kV elektropārvades līnija un tās aizsargjosla. Kaut arī ziņojumā nav izvērtēta piedāvātā jaunās trases vieta, 119.lpp. tiek norādīts, ka jaunajai trasei būs salīdzinoši nozīmīga ietekme uz ainavu, jo tiks pārdalīts meža masīvs, trases 1,3 km atradīsies atklātā ainavā, kur tā būs redzamāka nekā Kandavas urbanizētajā ainavu telpā, bet ilgākā laika periodā ainavu telpu uztverē jaunās trases ietekme mazināsies, veidojoties pieradumam. Nav saprotams, kāpēc "pieradums" netiek attiecināts uz esošo trasi. Bez tam, jaunajā trasē var atklāties, piemēram, līdz šim nezināmi arheoloģiskie atradumi, kā arī sugu un biotopu eksperta un eksperta - ornitologa atzinumā nav informācijas par šīs teritorijas izvērtējumu; iespējams, ka izteiktā reljefa dēļ jaunajā trasē elektropārvades līnija vēl vairāk izcelsies uz apkārtējā fona. Ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, lai novērtētu paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgās ietekmes novēršanai vai samazināšanai, tāpēc ziņojumā papildus nepieciešams sniegt vērtējumu par piedāvātā jaunās trases izbūves varianta risinājuma iespējamo ietekmi, tai skaitā uz Abavas senlejas ainavas estētisko kvalitāti, ņemot vērā, ka esošās līnijas koridors vēl daudzus gadus saglabāsies ainavā, bet jauna trase</p>	<p>IVN ziņojumā piedāvātais risinājums elektropārvades līnijas novietojumam ārpus „Abavas senlejas” teritorijas (kā ietekmes uz vidi mazinošs pasākums) ir daļēji izvērtēts, ņemot vērā pieejamo informāciju un to, ka piedāvātais trases posms atrodas diezgan tuvu starp 1. un 2. trases alternatīvu, un daudzi ekspertu izpētes secinājumi attiecināmi arī uz šo teritoriju. Kā piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ziņojuma 3.5.1. sadaļā „Lielākajā platībā, t.sk. izmainītajā trases posmā pie Kandavas, biotopu augu sugu sastāvs ir ļoti nabadzīgs, ko nosaka ilgstošā kultivēšana un pārekspluatēšana, aizaugošajās platībās arī samazinās augu sugu bagātība un degradējas augāja telpiskā struktūra. Vietām - ilgstoši ekstensīvi apsaimniekojot, lauksaimniecības zemēs ir izveidojies bagātas veģetācijas floristiskais sastāvs – augu sabiedrībās daudz dabiskiem zālājiem raksturīgu augu sugu, nav invazīvu augu sugu, kā arī ļoti niecīgs nezāļu īpatsvars.” – ziņojuma 3.5.2. sadaļā ir iekļauts arī mežu, ko šķērso šis posms, raksturojums. – 3.7.2. sadaļā ir raksturoti elektropārvades līnijas trasei, t.sk. šim posmam, tuvākie valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas. Tā kā posms, kas tiek piedāvāts, lai apietu Abavas senlejas teritoriju, nešķērso vai tā tuvumā neatrodas valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas, tad tie nav norādīti ziņojumā. – ziņojuma 3.5.4. sadaļā un eksperta ornitologa atzinumā ir sniegta informācija par putnu migrācijas koridoriem un šis posms nav identificēts kā migrējošiem putniem nozīmīgs koridors. Tajā pašā laikā arī uz šo posma daļu attiecināma 11. punktā sniegtā informācija par ligzdojošiem putniem. <p>Ir veikti labojumi IVN ziņojuma kartogrāfiskajā materiālā, skat. 1. punktu, lai sniegtu viennozīmīgu informāciju par pētāmo teritoriju.</p> <p>IVN ziņojuma 4.9.1. sadaļā „Iespējamā ietekme uz ainavu” (120. lappusē) norādīts, ka „Optimālākais risinājums <i>no ainaviskā aspekta</i> būtu 1. alternatīvas trases novietojuma izmaiņas pie Kandavas, to atvirzot no dabas parka „Abavas senleja” un īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas „Abavas ieleja” (skat. 4.9. attēlu) vai arī 2. alternatīvas īstenošana.” Šinī ziņojuma sadaļā ir izvērtēti un salīdzināti abi alternatīvie risinājumi, ņemot vērā sagaidāmo ietekmi uz ainavu. IVN ziņojumā primāri ir vērtēti un salīdzināti alternatīvie risinājumi esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijai, to pastiprinot ar 330 kV elektropārvades līniju. Ziņojuma 7. nodaļā ir dots abu alternatīvu salīdzinājums, norādot, ka 1. alternatīva kā labvēlīgāks risinājums izvirzīts tālākai projektēšanai, jo paliekošā ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām,</p>

<p>būs vēl viens atklāts, ainavu fragmentējošs, lineārs objekts. Ņemot vērā iepriekš minēto, patlaban ziņojumā nav pamatots ziņojuma autoru apgalvojums, ka nav pieļaujama esošās elektropārvades līnijas rekonstrukcija dabas parka "Abavas senleja" neitrālajā zonā. Nav saprotams ziņojuma autoru ieteikums (120.lpp.) īstenot 2.alternatīvu, ja izpētes rezultātā konstatēts, ka 2.alternatīvā pieļaujama tikai esošās 110 kV elektropārvades līnijas Nr.258 rekonstrukcija, nepalielinot spriegumu (skat. 9.lpp. un 3.attēlu).</p>	<p>kultūrvēsturisko vidi un ainavu, ja tiek īstenoti nepieciešamie pasākumi ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai, ir mazāk būtiska nekā 2. alternatīvajam variantam.</p> <p>Plānotā 110 kV elektropārvades līnijas Nr. 258 posma Kandava – Tume (gar Tukumu) rekonstrukcija, nepalielinot spriegumu, ir vērtēta kā papildus plānota, sakarā ar esošās elektropārvades līnijas fizisko novecošanos, nepieciešama, aktivitāte.</p> <p>Tā kā VPVB atzinumā norādīts, ka rekonstrukcija varētu būt pieļaujama, ņemot vērā VKPAI speciālistu viedokli, tad papildus ir izvērtēti Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” (26.08.2003. ar grozījumiem līdz 02.08. 2011.) saistībā ar trases rekonstrukcijas pieļaušanu kultūrvēsturiskajā teritorijā „Abavas ieleja”. Ministru kabineta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” (26.08.2003. ar grozījumiem līdz 02.08. 2011.) nosaka, ka būvniecība un citi darbi kultūras pieminekļa aizsardzības zonā, kas var pārveidot kultūras pieminekli vai ainavu, veicami, ievērojot Aizsargjoslu likumā noteiktos aprobežojumus, kā arī nodrošinot pasākumus kultūras pieminekļa saglabāšanai. Trases rekonstrukcija kultūras pieminekļa aizsargjoslā ir pieļaujama atbilstoši Aizsargjoslu likumā noteiktiem aprobežojumiem, bet saskaņā ar noteikumiem Nr. 474 („Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”, 44. punktu) Valsts Kultūras pieminekļu inspekcijā ir jāsaskaņo būvprojekts skiču vai tehniskā projekta stadijā. Atbilstoši IVN ziņojumā ir labota un papildināta 4.9.2., 4.11., 4.12. sadaļā un 6. nodaļā.</p>
<p>13. Domājams tāpēc, ka daudzviet ziņojumā sniegtā informācija nav koriģēta atbilstoši piedāvātajam rekonstrukcijas risinājumam - veikt esošās 110 kV elektropārvades līnijas Nr.258 rekonstrukciju, nepalielinot spriegumu, Ziņojumā tiek sniegta pretrunīga informācija saistībā ar iespējamo ietekmi uz dabas lieguma "Tumes meži" teritoriju un plānotās darbības pieļaujamību. Tā kā dabas liegumam "Tumes meži" nav izstrādāts ne dabas aizsardzības plāns, ne individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, tad spēkā ir Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumos Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" noteiktais, proti, dabas lieguma teritorijā ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju ir pieļaujama ceļu (arī sliežu ceļu), inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurācija un rekonstrukcija. Ziņojumam pievienotajā sertificēta sugu un biotopu eksperta atzinumā norādīts, ka 110 kV elektrolīnijas rekonstrukcija, nepalielinot spriegumu un nepaplašinot esošo stigu, salīdzinoši nebūtiski ietekmēs teritoriju un neietekmēs biotopa - boreāli meži integritāti. Sikspārņu eksperta atzinumā norādīts, ka 110 kV elektrolīnijas rekonstrukcijas darbi neietekmēs dabas lieguma dzīvojošās sikspārņu sugas. Dabas aizsardzības</p>	<p>IVN ziņojumā primāri ir vērtēti un salīdzināti alternatīvie risinājumi esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijai, to pastiprinot ar 330 kV elektropārvades līniju. Veikti labojumi ziņojuma 4.11. un 9.2. sadaļā, 6. un 7. nodaļā, lai viennozīmīgi būtu skaidrs, ka tiek aprakstīta 2. alternatīva, veicot esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukciju, to pastiprinot ar 330 kV elektropārvades līniju un izvietojot abas līnijas uz kopējiem balstiem.</p>

<p>pārvalde esošās elektropārvades līnijas caur dabas liegumu "Tumes meži" rekonstrukcijas tehniskā projekta izstrādē ir ieteikusi pieaicināt sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertus un/vai Pārvaldes ekspertus, lai izvēlētos tehniskos risinājumus, kas pēc iespējas mazāk negatīvi ietekmē īpaši aizsargājamās sugas un biotopus, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas integritāti un ekoloģiskās funkcijas. Tādējādi nav saprotams ziņojuma autoru apgalvojums, ka paredzētā darbība būtiski un neatgriezeniski ietekmēs dabas lieguma "Tumes meži" ekoloģiskās funkcijas un integritāti (129., 154., 157., 163.lpp.).</p>	
<p>14. Ainavu arhitektes slēdzienā secināts: „Tā kā plānoto objektu – balstu lielums krietni pārsniedz esošo ainavu mērogu, nesaskatu iespējamus variantus, lai veidotu trasi plānotā vietā – tik lielus objektus nav iespējams ne ieslēpt ainavā, ne mazināt to ietekmi uz ainavas vizuāli estētisko vērtību un ainavas telpisko struktūru, jāpārdomā iespēju samazināt balstu augstumu šajā variantā”.</p>	<p>330 kV elektrolīnijas balsta augstumu nosaka sekojoši lielumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Minimālais pieļaujamais vertikālais attālums no līnijas vadiem līdz zemei: <ul style="list-style-type: none"> • Elektrolīnijas vadu nokare; • 330 kV izolācijas līmenis no metāliskajām daļām. <p>Šo attālumu kopsumma balstā līdz apakšējai balsta traversai – 22,5m.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Izolācijas attālums starp elektrolīnijas vadiem jeb attālums starp traversām balstā 2x7m=14m. 3. Elektrolīnijas zibens aizsardzības troses 7m virs augšējās traversas. <p>Kopējais 330 kV elektrolīnijas balsta augstums- 43,5 m.</p>
<p>15. Eksperta slēdzienā par elektromagnētiskā starojuma ietekmes novērtējumu ietverti šādi komentāri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Nodaļā 4. 4. 106. lpp. kļūdaini norādītas vidējās vērtības Tārgales pagastā (skat. Testēšanas pārskats 2010/08); 2) Nodaļā 4.16 „Magnētiskā lauka ietekmes novērtējums”, kā arī 8. pielikuma sadaļā „Zemas frekvences lauku iedarbību uz cilvēku” sniegta minimāla informācija par iespējamo EM starojuma ietekmi uz cilvēka veselību. Vienīgā norāde ir par zemas frekvences magnētisko lauku iespējamo kancerogenitāti. Literatūrā ir samērā daudz datu par EM starojuma ietekmi uz cilvēka veselību. Daļa no aprakstītiem un analizētiem datiem ir pretrunīgi un ne vienmēr ir skaidri pierādījumi par EML ietekmi uz iedzīvotāju veselību. Daudzās valstīs ir veikti pētījumi par iedzīvotāju veselību, kas dzīvo augstsprieguma elektropārvades līniju tuvumā, diemžēl Latvijā šādu pētījumu nav. Tomēr ziņojumā varētu izmantot citu valstu pieredzi, piemēram apkopojošu aprakstu Review of the Epidemiologic Literature on EMF and Health ICNIRP (International Commission for Non-Ionizing Radiation Protection) 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Vidējās vērtības 106. lpp ir izlabotas; 2) Ziņojumā ir izmantotas Eiropas Savienības un Starptautiskās komisijas aizsardzībai pret nejonizēto starojumu (ICNIRP) izstrādātās vadlīnijas. Veicot elektriskā lauka mērījumus, rezultāti salīdzināti ar ICNIRP vadlīnijām.